

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9CoP/13/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5420200119
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5420200119.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Ladislava Mejstříka a členov senátu JUDr. Jána Burika a JUDr. Jozefa Turzu, vo veci starostlivosti súdu o maloletú Q. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom u otca, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Dolnom Kubíne, dieťa rodičov, matky X. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., t.č. XXX XX Z. č. XXX/X, zastúpenej JUDr. Jozefom Polákom, advokátom so sídlom G. Y. XXXX/XX, D. X. a otca H. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. Q. K. XXX, zastúpeného JUDr. Michaelou Pagáčikovou, advokátkou so sídlom N. XX, D. X., v konaní o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, o zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti otca, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Dolný Kubín, č. k. 2P/6/2020-31 zo dňa 03. februára 2020, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1) Napadnutým uznesením súd zveril maloletú do osobnej starostlivosti otca do právoplatného skončenia konania vo veci samej s tým, že rozhodol, že matka je povinná prispievať na výživu maloletej mesačne vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa podľa ust. § 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov v spojení s ust. § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám otca. Otcovi zároveň uložil povinnosť v lehote 20 dní od doručenia uznesenia podať návrh vo veci samej a žiadnemu z účastníkom nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2) Pri rozhodovaní vychádzal zo všeobecného právneho predpisu, ktorým je CSP a dospel k záveru, že v danej veci sú splnené zákonné podmienky na nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia. Mal za to, že je nevyhnutne potrebné, aby boli neodkladne upravené pomery účastníkov konania, pokiaľ nedôjde k rozhodnutiu súdu vo veci samej, pretože matka nemá záujem zabezpečovať starostlivosť o maloletú a túto aktuálne vykonáva otec. Na zreteli mal záujem maloletej, najmä jej zdravie, vývinové potreby i stabilitu výchovného prostredia. V záujme ochrany práv maloletej, aby nedošlo k ohrozeniu jej výživy, zároveň predbežne upravil aj vyživovaciu povinnosť matky k maloletej v nevyhnutnej miere, nakoľko matka nie je zamestnaná a je poberateľkou rodičovského príspevku a prídavkov na deti. Mal preukázané, že rodičia maloletej spolu nežijú a je potrebné upraviť rodičovské práva a povinnosti k maloletej, a preto pokiaľ v stanovenej lehote otec nepodá návrh vo veci samej, začne konanie z úradnej povinnosti.

3) Opravným uznesením zo dňa 05.02.2020 vykonal opravu napadnutého uznesenia v časti výroku o vyživovacej povinnosti matky z dôvodu, že pri použitých zákonných ustanoveniach došlo k chybnému spracovaniu odkazu na text pri jeho formátovaní.

4) Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podala matka v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu, že s ním nesúhlasí, nakoľko nie je v záujme maloletej. Súd prvej inštancie rozhodol na základe nepreukázaných a neodôvodnených tvrdení otca. Napadnuté rozhodnutie trpí arbitrárnosťou a je v celom rozsahu nesprávne. Skutočnosti uvádzané otcom považovala v celom rozsahu za účelové, zavádzajúce a nepravdivé. Uviedla, že zo spoločnej domácnosti neodišla z vlastnej vôle, ale z dôvodu, že otec maloletej ju odtiaľ vyhodil aj s jej maloletým synom, pričom jej zakázal priblížiť sa k domu a vyhrážal sa, že maloletú neuvidí až do súdu. Spoločnú domácnosť opustila aj z dôvodu obavy o svoj život a zdravie, ako aj o život a zdravie svojho maloletého syna, pretože otec maloletej jej neustále nadával, urážal ju a bil, pre ktorý dôvod dňa 22.01.2020 podala na ORPZ DK trestné oznámenie pre trestný čin ublíženia na zdraví. Otec pracuje v trojzmennej prevádzke na 12 hodinové zmeny, a preto je vylúčený, aby zabezpečoval osobnú starostlivosť o maloletú. Práve u nej sú naplnené podmienky pre celodennú osobnú starostlivosť o maloletú, čo je zrejmé aj z toho, že na maloletú poberá rodičovský príspevok, z ktorého dôvodu nie je nikde zamestnaná. Súd svojím rozhodnutím priznal právnu ochranu nezákonnému konaniu otca, ktorý tým, že matku vyhodil zo spoločnej domácnosti, vylúčil ju z výkonu rodičovských práv a povinností a vôbec neurčil oprávnenie matky stretávať sa s maloletou. O maloletú sa vždy vzorne starala a o jej osobnú starostlivosť má záujem aj v súčasnosti. Momentálne býva u svojej matky v 4-izbovom byte, v ktorom má pre seba a pre svoje maloleté deti vyčlenenú samostatnú izbu, ktorá zabezpečí všetky ich potreby. Jediným jej príjmom je rodičovský príspevok v sume 370,- eur, poberaný na maloletú, ktorý je poukazovaný na účet otca, a preto je napadnuté rozhodnutie nevykonateľné vzhľadom na skutočnosť, že rodičovský príspevok je viazaný na osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. Na základe uvedeného navrhla, aby odvolací súd uznesenie zmenil tak, že nariadi neodkladné opatrenie, podľa ktorého sa maloletá zverí do starostlivosti matky, a to do skončenia konania vo veci samej s tým, že otec bude povinný prispievať na výživu maloletej vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené dieťa, vždy do 15. dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky.

5) Otec napadnuté rozhodnutie považoval za správne a mal za to, že ho nemožno považovať za predčasné, či arbitrárne, keďže nezodpovedné správanie matky, súvisiace s jej nadmerným užívaním alkoholických nápojov, hrubé zanedbávanie starostlivosti o dieťa, ktoré vyústilo až do svojvoľného opustenia dieťaťa dňa 19.01.2020 predstavuje také zanedbanie rodičovských povinností z jej strany, že je daný zákonný dôvod pre okamžitú úpravu pomerov neodkladným opatrením. Matka sa vrátila až dňa 22.01.2020 v sprievode príslušníkov PZ, kedy si zobrala osobné veci s tým, že do spoločnej domácnosti sa nechce vrátiť. Obvinenia voči nemu zo strany matky sú vymyslené a považuje ich za absurdné. Odvtedy s matkou komunikuje len cez telefón a dvakrát sa stretli, keď matka prišla navštíviť maloletú. Okrem toho sa o maloletú bližšie nezaujímal, nepodieľa sa riadne na jej osobnej starostlivosti aj napriek tomu, že ju nabádal, aby dcéru prišla navštíviť. Stalo sa, že sľúbila, že príde, avšak sa bez vysvetlenia neukázala. Rozhodne nie je pravda, že by matke zakázal kontakt s maloletou. Matka bola opakovane pod vplyvom alkoholu aj v čase, kedy sa mala starať o maloletú, a preto jej starostlivosť preberal otec alebo otcova matka (v čase, kedy bol on v práci). Tento nezodpovedný prístup matky považuje za rizikový, pokiaľ sa matka zo závislosti definitívne nevylieči. ÚPSVaR v minulosti matku opakovane riešil vo veci zanedbávania starostlivosti o jej maloletého syna. Nezaujem matky o dcéru si vysvetľuje matkinou nezrelosťou a uprednostňovaním iných záujmov. Matka súdu predkladá nepravdivé informácie, ohľadom izby, ktorú má vytvorenú u svojich rodičov na adrese Z. XXX. V skutočnosti táto izba patrí bratovi matky. Poukázal na rozpory v tvrdeniach matky a uviedol, že s jej návrhom uvedeným v odvolaní nesúhlasí. Odkedy matka opustila spoločnú domácnosť neprispievala žiadnym výživným. Uviedol, že od marca 2020 nastúpil na rodičovskú dovolenku a navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil.

6) Kolízny opatrovník maloletej Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín uviedol, že počas lehoty na vyjadrenie sa k odvolaniu matky zaevidoval návrh matky na úpravu rodičovských práv a povinností k maloletej pod sp. zn. 8P/13/2020. Uviedol, že dňa 27.02.2020 vykonal šetrenie rodinného prostredia na adrese Z. XXX, kde má t.č. bývať matka, avšak na adrese sa nikto nenachádzal. Následne bola matka telefonicky kontaktovaná s tým, že prisľúbila, že sa na oddelenie SPODaSK dostaví v poobedňajších hodinách. Nakoľko sa nedostavila, bola opätovne telefonicky kontaktovaná, aby sa dňa 03.03.2020 dostavila na oddelenie, pričom uviedla, že termín berie na vedomie. Matka sa na termín nedostavila a kolízneho opatrovníka žiadnym spôsobom nekontaktovala. Do odchodu matky zo spoločnej domácnosti rodina maloletej nebola riešená žiadnymi opatreniami sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Vzhľadom na uvedené sa pridržal správy zo dňa 29.01.2020, kde uviedol, že je v záujme maloletej, aby bola zverená do starostlivosti jej otca.

7) Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 65 CMP a § 66 CMP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) odvolaním napadnuté uznesenie súdu spolu s opravným uznesením podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

8) Neodkladné opatrenie umožňuje rýchlo a pružne riešiť takú situáciu, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. Je celkom výnimočným opatrením a súd pri rozhodovaní musí vždy prihliadnuť na to, aby prípadným vyhovením návrhu nedošlo k neprimeranému zásahu do práv dotknutých osôb. Na tieto okolnosti je potrebné obzvlášť prihliadať pri rozhodnutiach týkajúcich sa maloletých detí, kde súd prihliada v prvom rade na ich záujmy, a teda musí zvažovať, či bez takéhoto rozhodnutia hrozí ujma práve na ich strane. V prípade maloletých detí pritom nemusí potreba dočasnej úpravy vyplývať len z naliehavosti situácie, ale aj z existencie záujmu maloletého dieťaťa na dočasnej úprave pomerov. Pri posudzovaní tohto záujmu sa okrem iného zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod.

9) Je potrebné zdôrazniť, že v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia sa nevykonáva dokazovanie v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní, toto dokazovanie teória práva označuje ako osvedčovanie. Vychádzajúc z obsahu spisového materiálu mal aj odvolací súd osvedčené, že v danom prípade sa vyžaduje okamžitá úprava neodkladným opatrením, pokiaľ nedôjde k rozhodnutiu vo veci samej. Je nevyhnutne potrebné, aby boli neodkladne upravené pomery účastníkov, pretože rodičia maloletej spolu nežijú, pričom maloletá sa momentálne nachádza u otca, ktorý o ňu zabezpečuje starostlivosť.

10) Podľa názoru odvolacieho súdu niet pochybností o správnosti záveru súdu prvej inštancie, že z hľadiska rozhodujúceho kritéria, ktorým je záujem maloletého dieťaťa, je za súčasného stavu vhodnejšie doterajšie výchovné prostredie u otca. Maloletá bola od narodenia vychovávaná rodičmi v domácnosti otca, v ktorej ani po tom, ako matka spoločnú domácnosť opustila, neboli zistené žiadne nedostatky, rovnako tak neboli zistené nedostatky v starostlivosti otca o maloletú. Zo šetrenia kolízneho opatrovníka zo dňa 25.02.2020 vyplýva, že maloletá je na otca naviazaná. Otec sa o maloletú stará osobne a pokiaľ bol v práci, starostlivosť zabezpečovala jeho matka. Matka nerozporovala, že by maloletej u otca niečo chýbalo a pokiaľ namietala, že otec nie je schopný zabezpečovať nepretržitú osobnú starostlivosť o maloletú z dôvodu, že pracuje v trojzmennej prevádzke na 12 hodinové zmeny, k tomuto je potrebné dodať, že podľa vyjadrení otca toto už nie je aktuálne, nakoľko od marca nastúpil na rodičovskú dovolenku. Odvolací súd mal osvedčené, že otec poskytuje maloletej stabilné výchovné prostredie, čo nemožno tvrdiť o matke, ktorá síce tvrdila, že má u svojej matky zabezpečenú izbu, kde môže so svojimi maloletými deťmi bývať, avšak keď mala preukázať svoje zázemie aj pred kolíznym opatrovníkom, tomuto dňa 27.02.2020 neposkytla potrebnú súčinnosť za účelom vykonania šetrenia rodinného prostredia na adrese Z. XXX, pričom nemala snahu dohodnúť sa ani na inom termíne šetrenia, v čoho dôsledku sa nezrealizovalo. Na základe uvedeného dospel k záveru, že matka dostatočne neosvedčila svoje pomery tak, aby odvolací súd nemal pochybnosti o tom, že sú u nej naplnené podmienky pre celodennú osobnú starostlivosť o maloletú tak, ako tvrdí. Pri rozhodovaní pritom bral na zreteľ aj správu kolízneho opatrovníka zo dňa 03.03.2020, v ktorej uviedol, že je v záujme maloletej, aby bola zverená do starostlivosti otca.

11) Pokiaľ matka nesúhlasila s uloženou povinnosťou platiť výživné na maloleté dieťa, k tomuto odvolací súd dáva do pozornosti, že obaja rodičia majú povinnosť rovnakou mierou vykonávať sústavnú a dôslednú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, a preto odvolací súd za danej situácie považoval rozhodnutie za vecne správne aj v časti, v ktorej súd prvej inštancie v zmysle ust. § 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov v spojení s ust. § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov predbežne upravil platenie výživného v nevyhnutnom rozsahu.

12) Jedná sa len o dočasné rozhodnutie s tým, že ostatné matkou uvádzané skutočnosti, ktoré sú otcom popierané, by mali byť z hľadiska objektívnosti preskúmané vo veci samej. Bude tak nevyhnutné vykonať dokazovanie zo strany súdu prvej inštancie, kto z rodičov má lepšie osobnostné predpoklady, ako aj schopnosti zabezpečovať plnohodnotnú starostlivosť a výchovu maloletej. Až meritórne rozhodnutie vo veci samej môže vnieť do právnych vzťahov účastníkov stabilitu, keď sa rozhodne, aké bude výchovné

prostredie maloletej, ako sa druhý z rodičov, ktorému maloletá nebude zverená do osobnej starostlivosti, bude podieľať na realizácii rodičovských práv a povinností.

13) O nároku na náhradu trov tohto odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 52 CMP v aplikácii s § 396 ods. 1 CSP, predmetom odvolacieho konania bola vec starostlivosti súdu o maloleté dieťa, ktoré bolo možné začať bez návrhu.

14) Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).